

20 -

vyznání
svatého
patrika



VYZNÁNÍ SVATÉHO
PATRIKA
A LIST
LIDEM PODDANÝM
VLADAŘI
KOROTICHOVI



1946

ve Staré Říši na Moravě

POČÍNÁ SE VYZNÁNÍ
SVATÉHO PATRIKA



á Patrik, hříšník, nejnevzdělanější a nejnepatrnější ze všech věřících, u přemnohých ve velkém opovrzení, měl jsem za otce jáhna Kalporna, syna kdysi kněze Potita. Byl ze vsi Banaven Taberniae. Měl tam totiž na blízku dvorec, odkud jsem byl odveden do otroctví. Bylo mi tehdy skoro šestnáct let a neznal jsem pravého Boha. A v otroctví jsem byl přiveden do Irska s mnoha tisíci lidmi, a stalo se nám po zásluze, protože jsme odstoupili od Boha a neostříhali jsme jeho přikázání a nebyli jsme poslušní svých kněží, kteří nám kázali spásu. A Pán uvedl na nás

hněv prchlivosti své a rozptýlil nás mezi národy mnohé, ba až do posledních končin země, kdež nyní nepatrnou mou osobu spatřiti možno mezi cizinci. Tam otevřel Pán smysl nevěřícího srdce mého, abych se, byť pozdě, rozpočetl na provinění svá a abych se z celého srdce obrátil k Pánu svému. Kterýž shlédl na ponížení mé a slitovav se nad mladostí a nevědomostí mou, ostříhal mne, ještě nežli jsem ho poznal a nežli jsem nabyl rozumu neb rozeznával mezi dobrým a zlým. A napomínal mne a těšil jako otec syna.

A proto ovšem nemohu mlčeti a ani se nesluší, abych mlčel o tak velikých dobrodiních a tak veliké milosti, jakou mi Pán ráčil uděliti v zemi zajetí mého. Tak se totiž odvděčujeme, když pokárání byvše neb poznávše Boha, povznášíme se a velebíme divné skutky Boží před všelikým národem, kterýž pod nebem jest. Neboť není jiného Boha aniž kdy bylo, ani dříve aniž bude potom, kromě Hospodina, Otce nezrozeného, bez počátku a od něhož jest všeliký počátek, Zachovatele všech věcí, jak ho nazýváme, a jeho Syna Ježíše Krista stejné podstaty, kterýž, jak vyznáváme, vždy s Otcem byl od počátku světa a přede vším počátkem od Otce duchovně nevýslovným způsobem byl zplo-

zen. Skrže něhož stvořeny byly všechny věci, viditelné i neviditelné. Ten člověkem se stal a po vítězství nad smrtí od Otce do nebe byl vzat. A dal jemu všechnu moc nad všelikým jménem nebeských, pozemských i pekelných, aby všeliký jazyk vyznal, že Pán Ježíš Kristus jest v slávě Boha Otce; o němž věříme, očekávající příchod jeho, že brzy bude soudcem živých i mrtvých, kterýž odplatí jednomu každému podle skutků jeho. A vylil na nás hojně dar Ducha svatého a zástavu nesmrtelnosti, jenž působí, že ti, kdož věří a jsou poslušní, jsou syny Boha Otce a spoludědici Kristovými; jehož vyznáváme a jemuž jako jedinému Bohu se klaníme v Trojici přesvatého jména. Neboť On řekl skrze Proroka: „Vzývej mne v den soužení a já vytrhnu tě a budeš mne oslavovati.“ (Žalm 49, 15). A jinde opět dí: „Skutky Boží zjevovati a velebiti úctyhodno jest“ (Tob. 12, 7).

Ač tedy v mnohých věcech nedokonalý jsem, přece si žádám, aby bratří a příbuzní moji věděli, jaký jsem a aby mohli viděti přání srdce mého. Neboť není mi neznámo svědectví Pána mého, který v žalmu svědčí: „Zahubíš všechny, kteří mluví lež“ (Žalm 5, 7), a jinde zase: „Ústa, která lžou, zabíjejí duši“ (Moudr. 1, 11).

A týž Pán v Evangeliiu praví: „Z každého slova prázdného, kteréž mluviti budou lidé, vydají počet v den soudný“ (Matouš 12, 36). Proto já měl bych s velikým strachem a třesením báti se toho rozsudku v onen den, kdy nikdo nebude moci uniknouti nebo se skrýti, nýbrž všichni bez výjimky budeme nuceni vydati počet i z nejnepatrnějších hříchů svých před soudnou stolicí Pána našeho Ježíše Krista. Z toho důvodu také, ač dávno už zamýšlel jsem psáti, až dosud jsem váhal; bál jsem se totiž, abych nebyl od lidí pomlouván, protože jsem se neučil jako jiní, kteří ve svatých vědách výborně jsou vycvičeni a kteří své studium a jazyk od dětství nikdy nezměnili, nýbrž k jeho dokonalosti stále jen ještě přidávali. Já totiž s řečí a rodnou mluvou svou přesazen jsem byl mezi lidi jazyka cizího.

Však také snadno se pozná z chuti slohu mého, jak dalece jsem v řečnictví vyučen a vzdělán. Praví totiž Mudřec: „Po řeči pozná se rozum i vědění i pravé učení“ (Sirach 4, 29). Ale prospěje omluva podle pravdy, zvláště, když nyní ve stáří svém se opovažuji usilovat o to, co jsem si neosvojil v mládí? Hříchy mé totiž byly na překážku, že jsem si nemohl vštípit v paměť, co jsem si předtím řádně nepro-

četl. Ale kdo mi uvěří, i když řeknu, co jsem už předem uvedl? Že totiž jako jinoch, ba v řeči téměř hoch, stal jsem se otrokem, ještě nežli jsem věděl, oč se mám snažiti nebo čeho se mám vystříhati. Proto se dnes stydím a velmi se bojím zjevně obnažiti svou nevědomost; nedovedu totiž vyložiti myšlenku stručně jako výmluvný řečník, nýbrž (píši), jak si žádá srdce a duch, jak ukazuje rozum a hnutí mysli. Však kdyby mi bylo bývalo dáno jako ostatním, věru že bych nebyl mlčel a byl bych vzdal díky. A zdá-li se snad některým lidem, že se příliš deru vpřed se svou nevědomostí a nemotorným jazykem, ti nechtě pováží, že psáno jest: „Jazykové zajímaví rychle se naučí mluviti pokoj“ (Isaiáš 32, 4). Oč více pak se o to máme snažiti my, kteří jsme listem Kristovým (poslaným) až do posledních končin země, nikoliv výmluvným sice, avšak napsaným v srdcích vašich, ne černidlem, ale Duchem Boha živého. „I selská práce od Nejvyššího stvořena byla“, jak jinde svědčí týž Duch Boha živého (Sirach 7, 16).

Byl jsem tedy nejprve neotesancem, psancem bez domova a nevzdělcem, zkrátka člověkem, který se nedovede starat do budoucna. Ale to docela jistě proto, že prve nežli jsem

snížen byl, byl jsem jako kámen, který leží v bahně hlubiny. A přišel ten, který jest mocný a ve svém milosrdenství mne vzal a do výše mne pozdvihl a umístil mne na vrchu zdi. A od té chvíle měl jsem křičeti, abych také aspoň nějaký dík vzdal Pánu za tak veliká dobrodiní zde i na věčnosti, kterých duch lidský nedovede oceniti. Proč však (to učinil)? Divte se tedy velcí i malíci, kteří se bojíte Pána, i vy, řečníci, kteří Pána neznáte: slyšte tedy a zkoumejte, kdo mne hloupého vzbudil z prostředka těch, kteří platí za moudré a zákona znalé a mocné v řeči i ve všelike věci jiné. Právě mne totiž, člověka v opovržení u tohoto světa, před ostatními vnuknutím svým povolal, přestože jsem byl takovým, jen abych s bázní a s uctivostí a bez reptání věrně k užitku byl národu, k němuž láska Kristova mne přenesla a jemuž mne dala na celý život můj, budu-li jen už konečně hoden, abych mu ve vši pokoře a opravdově sloužil.

Podle míry naší víry v Trojici třeba tedy rozeznávati a bez ohledu na nebezpečí oznamovati dar Boží a potěšení věčné a bez bázně a věrně jméno Boží všude rozhlašovati, abych také po smrti své něco zanechal bratřím a synům svým, které jsem - tolik tisíc lidí - v Pánu

pokřtil. Však také jsem toho nebyl hoden. Nebyl jsem takovým, aby mně toho Pán, nepatrnému sluhovi svému, dopřál a aby mne po trampotách a nesmírných obtížích, po otroctví a po toliku letech (právě) u onoho národa obdařil tak velikou milostí, že jsem v mládí svém nikdy se takové nenadál, ba ani na ni nepomyslel.

*

Když jsem tedy přišel do Irska, každodenně dobytek jsem pásal a často přes den jsem se modlil. A čím dále, tím více přibývalo mi lásky k Bohu a bázeň Boží a víra rostly a duch mohutněl, takže v jednom dni až sto modliteb jsem vykonal a v noci skoro tolikéž. A také, (když) v lesích a na horách jsem pobýval, před rozbřeskem jsem se probouzel k modlitbě, ve sněhu, v mrazu i v dešti, a žádné bolesti jsem necítil a nebylo ve mně žádné lenosti, jak třeba pozorují nyní, protože duch tehdy ve mně hořel. A tam také kteréśi noci ve spánku uslyšel jsem hlas, řkoucí mi: „Dobře se postíš a brzy půjdeš do vlasti své.“ A opět za kratičký čas uslyšel jsem napomenutí řkoucí mi: „Hle loď tvá je připravena.“ A nebylo to blízko, nýbrž byla vzdálena asi dvě stě mil, a v těch místech

jsem nikdy nebyl aniž jsem tam měl koho známého mezi lidmi.

Potom, když jsem se dal na útěk a opustil jsem člověka, s nímž jsem žil šest let, šel jsem v síle Boha, který řídil mou cestu, až k Benu a nic jsem se nebál, až jsem došel k oné lodi. A brzy potom co jsem k ní došel, měla vyplouti ze svého místa. I řekl jsem, že mám příčinu, abych s nimi plul. Kormidelníkovi to však nebylo vhod a příkře a s rozhořčením odpověděl: „Ať se mi neopovážíš s námi plout.“ Když jsem to uslyšel, odloučil jsem se od nich a šel jsem k chýšce, v níž jsem pobýval, a po cestě jsem se začal modlit. Ale ještě jsem neskončil svou modlitbu, když jsem uslyšel jednoho z nich, jak za mnou hlasitě křičí: „Pojď rychle, muži tě volají.“ Hned jsem se k nim tedy vrátil a řekli mi: „Pojď, přijmeme tě v poctivosti a uzavří s námi přátelství, jak ti bude libo.“ A onoho dne odmítl jsem uzavřít s nimi přátelství, protože jsem se bál Boha, avšak doufal jsem, že přijmou víru Kristovu, neboť byli to pohané. I dohodl jsem se s nimi a hned na to jsme vypluli.¹⁾

Po třech dnech jsme dosáhli pevniny a potom jsme dvacet osm dní cestovali pustinou. Docházelo však nám jídlo a pití a hlad nás

zmáhal. Tu jednoho dne kormidelník jal se takto ke mne mluvit: „Co myslíš, křesťane? Říkáš, že tvůj Bůh je veliký a všemocný: proč tedy nemůžeš za nás prosit? Pros za nás, neboť nám hrozí hlad. Není totiž naděje, že bychom spatřili nějakého člověka.“ Já však jasně jsem jim řekl: „Obráťte se z celého srdce svého k Pánu Bohu mému, neboť nic mu není nemožného a může ještě dnes poslati pokrm na cestu naši, abyste se nasýtili, neboť všude má hojnost.“ I stalo se tak s pomocí Boží. Hle, stádo vepřů přicházelo cestou před našima očima; z těch mnoho jich zabili. A zůstali tam dvě noci dobře se občerstvivše. Také jejich psi se zase nasýtili; mnoho jich totiž zesláblo a bylo polomrtvo zanecháno u cesty. Potom nejvroucnější díky vzdali Bohu a já veliké cti jsem nabyl v jejich očích.

Od onoho dne měli jídla v hojnosti. Našli pak také med lesní, i nabídli mi z něho a jeden z nich řekl: „To jest obětované.“ Bohu díky, že jsem nic z toho neokusil. Téže noci však jsem spal a silně mne pokoušel satan, že na to budu pamatovati, dokud budu v tomto těle. Padl totiž na mne jako ohromný balvan a odňal sílu všem údům mým. A ani nevím, jak se to stalo, že jsem vzýval Eliáše. Mezitím viděl

jsem na nebi vycházeti slunce. A jak jsem tak ze všech sil volal: „Eliáš, Eliáš,“ hle, zář toho slunce padla na mne a hned svrhla se mne všechnu tíhu.²⁾ A věřím, že se mi té pomoci dostalo od milého Krista Pána mého. Duch jeho již tehdy volal za mne a doufám, že tomu tak bude i v den soužení mého, jak svědčí Pán v Evangelii: „V onen den, praví, nejste vy to, kteří mluvíte, ale Duch Otce vašeho, jenž mluví ve vás“ (Matouš 10, 19-20). A opět po mnoha letech znovu jsem upadl do zajetí. Bylo to první noc, co jsem u nich byl, když jsem uslyšel božskou odpověď, jež mi pravila: „Pobudeš u nich dva měsíce.“ A tak se také stalo. Oné šedesáté noci totiž vysvobodil mne Pán z rukou jejich. I na další cestě naší dával nám denně pokrm a oheň i sucho, až jsme čtrnáctého dne došli k lidem. Jak jsem se už svrchu zmínil, byli jsme na cestě pustinou (celkem) osmadvacet dní, a oné noci, které jsme došli cíle, žádný z nás neměl už jídla.

*

Za několik málo let potom³⁾ byl jsem zase v Britanii u svých rodičů, kteří mne přijali jako syna a vroucně mne prosili, abych aspoň teď po tak velikých strastech, jež jsem vytrpěl,

už nikdy od nich neodcházel. A tam také jsem ve vidění nočním spatřil muže jménem Victricia, který jako by přicházel z Irska s nesčítnými listy. I dal mi jeden z nich a já čtu začátek listu znovu a znovu: Hlas Irů. A jak jsem předčítal začátek listu, zdálo se mi v tom okamžiku, že slyším hlas těch, kteří bydlili u lesa Fochlaidu, jenž jest blízko západního moře, a křičeli jako jedněmi ústy: „Prosíme tě, svatý pachole, přijď a dále mezi námi pobývej.“ I byl jsem velmi zkrúšen v srdci a nemohl jsem dále čísti, když tu jsem se probudil. Bohu díky, že po tolika letech Pán vyhověl jejich prosbám a volání.

A jiné noci - zda v těle či krom těla, nevím, Bůh ví - slyšel jsem, kterak kdosi slovy velmi dokonalými ve mně žalmy se modlí, a nevěděl jsem, kdo to jest, koho jsem slyšel, a nemohl jsem porozuměti, leč až na konec modlitby takto promluvil: „Který život svůj za tebe položil, ten jest, který v tobě mluví.“ A tu jsem s radostí procitl. A ještě jednou jsem ho slyšel, jak se ve mně modlí, a bylo to jakoby v mém těle a slyšel jsem (ho) nad sebou, to jest nad vnitřním člověkem, a modlil se tam hlasitě a s lkáním. I žasl jsem a divil se a přemýšlel, kdo jen to jest, jenž ve mně se modlí. Na konci mod-

litby však řekl, že jest Duch. Tu jsem se probudil a rozpomenul jsem se na slovo Apoštolo-
lovo: „Duch nápomocen jest mdlobě modlitby
naší, nebo zač bychom se měli modlit, jak sluší,
nevíme, ale sám Duch prosí za nás lkáními ne-
vypravitelnými“ (Řím. 8, 26), jichž slovy ne-
mohu vyjádřit. A jindy zase praví: „Pán jest
přímělníkem naším a sám prosí za nás.“

A když jsem zkoušen byl od některých před-
stavených svých, kteří přišli a uváděli hříchy
mé proti strastiplnému mému biskupství, ono-
ho dne několikrát silně jsem byl strčen, abych
padl zde i na věky.⁴⁾ Ale Pán ušetřil příchod-
ho a cizince pro svaté jméno své a laskavě mi
mocně přispěl na pomoc v tomto mém zkrus-
šení, takže jsem bídě neupadl v hanbu a opo-
vržení. Prosím Boha, aby jim to nebylo počte-
no za hřích. Až po třiceti letech totiž našli
proti mně příčinu v jistém vyznání, které jsem
učinil, nežli jsem se stal jáhnem. V úzkostech
(svědomí) a sklíčenosti srdce svěřil jsem nej-
lepšímu příteli svému, co jsem jako hoch dělal
jednoho dne, ba vlastně jedné hodiny, protože
jsem ještě neměl nad sebou moci. Nevím, Bůh
ví, bylo-li mi tehdy patnáct let a nevěřil jsem
v jednoho Boha od svého dětství, nýbrž zůstá-
val jsem v smrti a nevěře, dokud jsem nebyl

důkladně trestán a opravdu ponižován hladem
a nahotou den co den. Nešel jsem do Irska dob-
rovolně, nýbrž teprve až když jsem téměř už
hynul. To však mi bylo spíše na prospěch, pro-
tože tím jsem byl od Pána napraven a Pán mne
uzpůsobil, abych byl dnes tím, k čemu jsem
měl kdysi velmi daleko, totiž abych pečoval a
horlil pro spásu jiných, kdežto tehdy ani sám
na sebe jsem nemyslel.

Tedy onoho dne, kdy jsem byl zavržen od
svrchu zmíněných osob, potom v noci viděl
jsem ve vidění nočním vedle obličeje svého ná-
pis,⁵⁾ avšak bez označení důstojenství a při tom
uslyšel jsem Boží odpověď řkoucí mi: „S neli-
bostí jsme viděli obličej označeného pouhým
jménem.“ A neřekl: „Viděl jsi s nelibostí,“ ný-
brž: „Viděli jsme s nelibostí,“ jako by se k to-
mu připojoval podle slova: „Kdož se vás do-
tkne, dotkne se zřítelnice oka mého“ (Zachariáš
2, 8). Proto díky mu vzdávám, neboť mne ve
všem posílil, aby nic nepřekáželo cestě mé, kte-
rouž jsem si byl stanovil, ani dílu mému, jemuž
od Krista jsem se byl naučil. Ba spíše od té do-
by cítil jsem v sobě sílu nemalou a víra má vy-
zkoušena byla před Bohem i před lidmi.

Pročež směle mluvím: Nekárá mne mé svě-
domí. Bůh je mi svědkem, že jsem nelhal v ře-

čech, které jsem v odpověď pronesl. Spíše však bolest cítím pro nejlepšího přítele svého, proč se mi dostalo takové odpovědi od něho, jemuž jsem i duši svou svěřil. A zvěděl jsem od některých bratrů svých, že před onou obranou, při níž jsem nebyl přítomen - nebyl jsem totiž vůbec v Britanii a nemohl jsem tedy býti toho původcem - že i on sám v mé nepřítomnosti pro mne se zasazoval.⁶⁾ I mně samému výslovně řekl: „Zasloužíš si býti povýšen k hodnosti biskupské.“ Té jsem ovšem nebyl hoden. Ale jak tedy potom vznikla u něho myšlenka, aby mne přede všemi, dobrými i zlými, veřejně zahanbil, když mi to dříve dobrovolně a s radostí přisoudil právě tak jako Pán, který jest větší nade všechny?

Dosti jsem mluvil. Přece však nesmím zatajiti dar Boží, který mi udělil v zemi zajetí mého, protože jsem ho tehdy horlivě hledal a tam jsem ho našel a on uchránil mne ode všech nepravostí pro Ducha svého, který ve mně přebývá a který ve mně působí až do dnešního dne. Opět směle mluvím. Ale Pán ví, kdybych byl ty věci slyšel jenom od člověka, že bych byl asi mlčel pro lásku Kristovu. Protož neúnavně vzdávám díky Bohu svému, kterýž mne věrným zachoval v den

pokoušení mého, takže mu dnes s důvěrou přináším oběť a jako žertvu živoucí duši svou posvěcuji Pánu svému, kterýž mne vysvobodil ze všech úzkostí mých, že mohu říci: „Kdož jsem já, Pane, aneb jaké jest povolání mé, že jsi mi tolik z božství svého odhalil, takže dnes vyvyšuji a zvelebují jméno tvé, na kterémkoli místě jsem, a to nejen ve štěstí, nýbrž i v souženích?“ Neboť ať cokoliv mi se přihodí, ať dobré či zlé, stejně třeba, abych to na sebe vzal a vždy díky vzdával Bohu, který mi ukázal, že bez jakékoliv pochybnosti a bez konce v něho musím věřiti a který mne vyslyšel, takže i já nevědomý v těchto posledních dnech odvážil jsem se přistoupiti k tomuto zbožnému a podivuhodnému dílu a následuji - já nepatrný - ty, o nichž Pán už dávno předpověděl, že hlásati budou Evangelium jeho na svědectví všem národům před koncem světa. Což, jak jsme viděli, se splnilo. Neboť hle, svědky jsme, že bylo hlásáno Evangelium až tam, kde dále už nikdo není.

*

Příliš dlouho by však trvalo, kdybych měl vyličiti všechnu svou práci aneb i jen její část. Povím tedy jen krátce, kterak mne dob-

rotivý Bůh několikrát vysvobodil z otroctví jakož i z dvanáctera nebezpečí, jimiž byla ohrožena duše má a nadto z mnoha nástrah a úkladů, kterých nedovedu slovy vylicíti. Nebudu čtenáře šáliti; svědkem a zárukou jest mi sám Pán, který ví všechno, dříve nežli se to stane, že mne ubohého a maličkého přechoť svým božským napomenutím poučil. Neboť odkud mi tato moudrost, které ve mně (dříve) nebylo, neboť jsem neznal ani počet dnů svých a ani Boha jsem nechápal? Odkud mi potom ten tak veliký a spasný dar znáti a milovati Boha, že jsem i vlast a rodiče opustil, ač mi bylo nabízeno mnoho darů s pláčem a slzami? A urazil jsem tehdy některé ze svých představených, kteří byli proti mému úmyslu. Avšak řízením Božím nikterak nedal jsem souhlas a nepovolil jsem jim - nikoliv já, nýbrž milost Boží, která ve mně zvítězila - a odporoval jsem jim všem, abych mohl jíti k irským národům hlásat Evangelium a snášet od nevěřících bezpráví, abych slyšel výčitku, že jsem cizincem a trpěl pronásledování mnohá až do vězení a abych dal sebe i dobrý rod svůj za užitek jiných.

A byl-li bych toho hoden, hotov jsem i život svůj bez váhání a s radostí položit; tam

přeji si jej obětovati až k smrti, dovolí-li Pán. Neboť jsem velikým dlužníkem Boha, který mi daroval tak velikou milost, že pohané mnozí skrze mne znovu se rodí v Pánu, aby potom byli dokonáni a aby pro ně všude vysvěcováni byli kněží: pro lid, který teprve nedávno obrátil se na víru a který si Bůh vzal až z posledních končin země, jak kdysi slíbil skrze proroky: „K tobě přijdou všichni národové od končin země a řeknou: Falešné modly zjednali sobě otcové naši a není v nich užitku“ (Jerem. 16, 19). A jinde opět dí: „Položil jsem tebe za světlo národům, abys jim byl k spasení až do konce země“ (Isaiáš 49, 6). Tam chci očekávati zaslíbení toho, jenž nikdy neklame, jak slibuje v Evangeliu: „Přijdou od Východu i od Západu a stoli budou s Abrahamem a s Isákem a s Jakobem“ (Matouš 8, 11); věříme tedy, že přijdou věřící z celého světa.

Proto třeba, abychom byli dobrými a svědomitými rybáři, jak nás Pán vybízí a napomíná řka: „Pojďte za mnou a učiním z vás rybáře lidí.“ (Matouš 4, 19). A jinde zase praví skrze Proroka: „Aj já pošlu rybáře a lovce mnohé, praví Pán“ a t. d. (Jerem. 16, 16). Bylo proto potřebí, abychom tak své síť ro-

zestřeli, aby množství hojně a zástup pro Boha byl uloven a aby všude byli kněží, kteří by křtili a vybízeli lid potřebný a žádostivý, jak dí Pán v Evangeliiu napomínaje a říká: „Jdouce učte všechny národy, křtíce je ve jménu Otce i Syna i Ducha Svatého: učíce je zachovávat všechno, což jsem koli přikázal vám: a aj já s vámi jsem až do skonání světa“ (Matouš 28, 19-20). A jinde opět dí: „Jdouce po všem světě kažte Evangelium všemu stvoření. Kdo uvěří a pokřtěn bude, spasen bude“ (Marek 16, 15-16). A opět jinde: „A bude kázáno toto Evangelium o království po všem světě na svědectví všem národům; a tehdy přijde skonání“ (Matouš 24, 14). Též Prorok Páně předpovídá praví: „A bude v posledních dnech, praví Pán: „Vyleji z Ducha svého na všeliké tělo a prorokovati budou synové vaši a dcery vaše a mládenci vaši vidění viděti budou a starcové sny míti budou. Ale i na služebníky své a služebnice vyleji Ducha svého a prorokovati budou“ (Joel 2, 28-29). A Ozeáš praví: „Nazvu ne lid svůj lidem svým a kterýž nedošel milosrdenství, milosrdenství došlým. A na místě, kdež bylo řečeno: Vy nejste lid můj, tam nazváni budou syny Boha živého“ (Ozeáš 1, 10).

Jak to však, že Irové, kteří ještě neměli známost Boha a kteří až dosud neuctívali leda nečisté modly, kterak to, že nedávno stali se lidem Páně a budou nazýváni syny Božími? Synové Skotů?) a dcery knížat, jak možno viděti, stali se mnichy a pannami Kristovými. Tak na příklad jsem pokřtil také jednu požehnanou Skotku, vznešenou, velmi krásnou a právě dospělou; a za několik málo dní přišla ke mně z jisté příčiny. Svěřila mi totiž, že se jí dostalo napomenutí od posla Božího, který ji vybídl, aby zůstala pannou Kristovou a tak se stala blízkou Bohu. Díky Bohu, šestého dne potom co nejlépe a s velikou dychtivostí uchvátila (království Boží), což podobně všechny panny činí; nikoliv že by to byla vůle jejich otců, naopak spíše pronásledování a falešné výčitky od rodičů svých snášejí a přesto se množí jejich počet. A kolik se tam takových zrodilo z našeho stavu, ani nevíme, nehledě při tom vůbec na vdovy a zdržlivé. Největší utrpení však snášejí ty, které jsou spoutány otroctvím; ty ustavičně musí snášeti hrozby a zastrašování; ale Pán dal milost mnohým ze služebnic svých, neboť přes všechny zákazy statečně (Krista) následují.

I kdybych je tedy chtěl opustiti a jíti do

Britanie, kterak bych mohl, ač bych velmi rád a ochotně šel, vždyť bych šel do vlasti a k rodičům? A nejen tam, nýbrž také až do Gallie navštívit bratry své, abych viděl tvář svatých Pána svého - Bůh ví, jak velmi jsem si to přál! Ale vázán jsa Duchem - který mi brání a tvrdí, že zhřeším, učiním-li to - bojím se zmařiti práci, kterou jsem začal; začal ne já, ale Kristus, Pán můj, který mi přikázal, abych přišel a byl s nimi po zbytek života svého; bude-li totiž Pán chtít a ochrání mne ode vší poskvrny, abych před ním nezhrěšil. A měl bych zajisté v to doufati, avšak sám v sebe nedůvěřuji, dokud budu v těle smrti této, protože silný jest, jenž každodenně usiluje mne odvrátiti od víry a čisté, nepředstírané oddanosti, již předsevzal jsem si zachovati Kristu Pánu svému až do konce života svého. Ale nepřátelské tělo stále táhne k smrti, totiž k svodům, jichž požití je neblahé. Vímt zajisté „z části“, že jsem se nenaučil dokonalému životu jako jiní věřící; avšak vyznávám Pánu svému a nestydím se před obličejem jeho, protože nelžu; od té doby, co jsem ho v mládí poznal, rostla ve mně láska k Bohu a bázeň před ním a až do nynějška s pomocí Boží víru jsem zachoval.

*

Nechť se mi tedy vysmívá a uráží mne, kdo chce, já nebudu mlčeti a nezatajím zázračných znamení, která mi Pán ukázal o mnoho let dříve, nežli se splnila, neboť on přede mnou ví všechno už před časy věků. Však proto měl jsem už dávno a bez ustání díky vzdávati Bohu, který mi tak často prominul mou pošetilost a liknavost a ani jednou mi nedal pocítiti prudkost svého hněvu, přestože byv mu dán za pomocníka, nijak hbitě jsem se nepodvoloval tomu, co mi bylo ukázáno a čemu mne učil Duch. Učinil se mnou milosrdenství Pán po tisíckrát, ježto viděl u mne, že jsem ochoten, ale že si nikterak nevím rady ve věci svého postavení, protože mnozí mi zbraňovali v mém poslání a někteří z nich za mými zády si vypravěli a říkali: „Proč se ten člověk vrhá v nebezpečí mezi nepřátele, kteří neznají Boha?“ Nečinili tak ze zloby, nýbrž má cesta, jak i já sám dosvědčuji, byla jim nepochopitelná pro mou nevzdělanost. Také jsem hned nepoznal milost, která tehdy ve mně byla. Nyní je mi jasno, že to byla má povinnost.

Upřímně jsem tedy nyní pověděl bratřím a spoluslužebníkům svým, kteří mi uvěřili, proč jsem kázal a kážu, abych upevnil a po-

sílil víru vaši. Kéž i vy následujete větších vzorů a činíte věci výtečnější. To bude sláva má, protože syn moudrý jest slávou otcovou. Vy víte i Bůh ví, kterak jsem s vámi obcoval od mladosti své v pravé víře a upřímnosti srdce a stejně i s lidmi, mezi nimiž bydlím. Věrnost jsem jim zachoval a zachovám. Bůh ví, že jsem nikoho z nich neoklamal aniž co takového zamýšlím, už kvůli Bohu a jeho Církvi, abych proti nim i vám nevzbudil pronásledování a aby skrze mne rouháním nebylo zneuctěno jméno Páně, neboť psáno jest: „Běda člověku, skrze něhož jméno Páně rouháním bývá zneuctěno“ (Matouš 18, 7). Neboť ač jsem ve všem nezkušený, přece jen vynasnažil jsem se uchovati nezištným vůči bratrům křesťanům i pannám Kristovým i nábožným ženám, které mi dobrovolně dávaly dárky a kladly na oltář všelicos ze svých ozdob; já však jsem jim to vracel, až se i horšily na mne, proč to činím. Já však naději svou ve věčnost jsem položil a proto ve všem velmi obezřele jsem se zdržoval tak, aby nevěřící neměli žádného důvodu, pro který by mne nebo i službu mou nechtěli přijmouti a abych jim ani v nejmenším nezavdal příčiny k pomluvám a nactiutrhání.

Když jsem křtil tolik tisíc lidí, očekával jsem snad od některého z nich byť i jen půl unce? Řekněte mi a navrátím vám. Když Pán skrze mou nepatrnou osobu všude světil kněze, zdaž jsem jim tu službu neuděloval zdarma? Požádal-li jsem od některého z nich byť i jen cenu svého střevíce, rcete mi a navrátím vám více. Já náklady činil jsem pro vás, aby mne přijali; a mezi vámi a všude jsem chodil kvůli vám, a to v mnohých nebezpečích a také až do posledních končin, kde dále už nikoho není a kam nikdy nikdo nepřišel, kdo by křtil nebo světil kněze nebo utvrzoval lid ve víře. Z milosti Boží bedlivě a velmi rád pro vaši spásu všechno jsem konal. Někdy knížatům dary jsem dával kromě mzdy, kterou jsem dával synům jejich, kteří se mnou chodili. A přes to mne jednou i s průvodci mými zajali, aby mne toho dne s velkou dychtivostí usmrtili. Ale čas tehdy ještě nepřišel. Také všechno, co jsme s sebou měli, uloupili a mne samého okovy spoutali. Ale čtrnáctého dne vyprostil mne Pán z moci jejich, a cožkoliv nám náleželo, bylo nám navraceno díky Bohu a blízkým přátelům, které jsme si dříve získali.

Vy však jste to viděli, kolik jsem vynas-

ložil na průvodce po všech krajích, jež jsem častěji navštěvoval. Odhaduji totiž, že jsem jim rozdělil neméně nežli cenu patnácti otroků, abyste mne užili a abych i já vás stále užíval v Pánu. A nelituji toho aniž mám na tom dosti; až dosud vynakládám a ještě více vynaložím, neboť mocen jest Pán dáti mi později, abych sám sebe obětoval a ještě více obětoval za duše vaše.

Hle, já Boha za svědka беру na duši svou, že nelžu a že vám nepíšu, abych vám pochleboval, jak bývá zvykem, ani ze ziskuchtivosti a rovněž ne proto, že bych od vás očekával nějakou poctu. Stačí mi totiž pocta, které (sice) ještě není viděti, ale v níž se srdcem věří. Neboť věrný jest ten, jenž zaslíbil; nikdy neklame. Ale vidím, že již v přítomném věku nadmíru jsem byl od Pána vyvýšen, ač nebyl jsem hoden a nebyl jsem takovým člověkem, aby mi to udělil; vždyť vím zcela jistě, že mi lépe sluší chudoba než bohatství. Však i Kristus Pán pro nás byl chudý. Já pak ubohý a nešťastný, i kdybych si žádal bohatství, už ho nemám,⁸⁾ ale tím ještě nejsem ospravedlněn, ježto každého dne ještě doufám, že budu buď zabit, přelstěn nebo uvržen do otroctví aneb at cokoliv jiného.

Ale nic se toho neobávám, neboť mám nebeské zaslíbení, ježto jsem se odevzdal v ruce Boha všemohoucího, který všude panuje, podle slov Proroka: „Uvrz na Pána starost svou, a on tě obživí“ (Žalm 54, 23).

Hle, já poručím duši svou nejvěrnějšímu Bohu svému, na jehož místě poselství konám přes nízký původ svůj. Ale on nehledí na osobu a vyvolil mne k tomuto úřadu, abych byl jedním z jeho nejmenších služebníků. Čím však se mu odplatím za všechno, co mi učinil, aneb co řeknu aneb co slíbím Pánu svému? Nic totiž nevidím, leda to, co mi dal; ale on zkoumá srdce i ledví (a vidí), že velmi vroucně toužím a že čekám, aby mi dal pítí kalich svůj, jak udělil i ostatním, kteří ho milují. Proto kéž nedopustí Pán můj, abych kdy opustil lid jeho, který si získal v posledních končinách země. Prosím tedy Boha, aby mi dal vytrvalost a ráčil dopřáti, abych mu byl věrným svědkem až k smrti pro Boha svého. A pakliže jsem kdy usiloval o něco dobrého pro Boha svého, jehož miluji, prosím ho, aby mi dopřál vylíti krev svou pro jméno jeho s oněmi na víru obrácenými a zajatci, a at třeba ani nejsem pohřben a tělo mé at bídne rozděleno jest po kusech ptákům a

psům nebo předhozeno divokým šelmám, aby je snědly. Domnívám se totiž zcela jistě, jestliže by se mi to přihodilo, že jsem získal duši svou i tělo své, ježto beze vší pochyby onoho dne vstaneme z mrtvých v jasnosti slunce: to jest v slávě Ježíše Krista vykoupení budeme všichni jakožto synové Boží a spoludědicové Kristovi, připodobnění budoucímu obrazu jeho, nebo z něho a skrze něho a v něm jsou všechny věci; jemu sláva na věky věkův, Amen.

Neboť v něm budeme kralovati. Tohle slunce totiž, které vidíme, na jeho rozkaz každodenně pro nás vychází, ale nikdy nebude kralovati aniž potrvá lesk jeho, nýbrž také všichni, kteří se mu klanějí, do trestů pekelných nešťastně upadnou. My však věříme a klaníme se slunci pravému Ježíši Kristu, který nikdy nezahyne a rovněž nezahyne ten, kdo činí vůli jeho, nýbrž trvati bude na věky, jako na věky trvá Kristus, který kraluje s Bohem Otcem všemohoucím a s Duchem Svatým od věčnosti, nyní i po všechny věky věkův. Amen.

Nuže ještě jednou zopakuji slova vyznání svého. Osvědčuji podle pravdy a s plesáním před Bohem i svatými Anděly jeho, že kromě

Evangelia a zaslíbení jeho neměl jsem nikdy žádného důvodu, abych se vrátil k onomu národu, z něhož jsem předtím jen stěží unikl. Ale prosím ty, kdož věří v Boha a k němu se modlí a bojí se ho, aby kdokoliv z nich ráčí shlédnouti neb přijmouti tento spis, který sepsal v Irsku hříšný a nevzdělaný Patrik, aby nikdy nikdo z nich neřekl, že bylo zásluhou mé nevědomosti, jestliže jsem něco maličko vykonal neb dokázal, co se líbilo Bohu: nýbrž mějte za to a po pravdě věřte, že to vykonal Bůh. Takové jest mé vyznání, prve nežli zemru.



LIST SVATÉHO PATRIKA
KŘESŤANŮM, PODDANÝM
VLADAŘE KOROTICHA.



á Patrik, nevzdělaný hříšník, ustanovený v Irsku biskupem, pevně za to mám, že od Boha jsem přijal, co jsem. Jsemť cizincem a psancem mezi barbar-skými kmeny pro lásku Boží. On je mi svědkem, že tomu tak jest. Ne že bych si přál tak tvrdá a hrubá slova vylévati z úst svých; jsem však k tomu nucen a poháněn horlivostí pro Boha a pro pravdu Kristovu, láskou k bližním a synům svým, pro něž jsem ztratil vlast a rodiče i duši svou až k smrti. Slíbil jsem Bohu, budu-li toho hoden, že budu učit pohany, i kdybych proto měl býti od některých lidí

opovrhován. A vlastní rukou jsem napsal a složil tato slova, aby byla poslána a dána a odevzdána vojínům Korotichovým. Nepravím spoluobčanům mým ani spoluobčanům svatých Římanů, nýbrž spoluobčanům zlých duchů, jimiž se stali pro zlé skutky své. Chovají se totiž jako nepřátelé a žijí ve smrti, jsou spojenci Skotů⁹⁾ a odpadlých Piktů, a jako by ztučnění chtěli z krve nevinných křesťanů, kterých já bezpočtu Bohu jsem zplodil a v Kristu utvrdil.

Hned druhý den¹⁰⁾ po tom, co pomazání novokřtění v bílém šatě - an svatý olej ještě plál a svítil na jejich čelech - ukrutně byli povražděni a mečem pobiti, poslal jsem svrchu řečeným (ukrutníkům) dopis skrze svatého kněze, kterého jsem od dětství vyučoval a který byl provázen kleriky, s výzvou, aby nám navrátili něco z kořisti a z pokřtěných zajatců. Ztropili si z nich jen smích. Nevím tedy, nad kým mám více plakati, zda nad těmi, kteří byli pobiti, nebo nad těmi, které zajali, aneb nad těmi, které ďábel pevně v léčku svou polapil a kteří spolu s ním věčnému trestání v pekle na pospas budou vydáni; neboť ten, kdo činí hřích, služebníkem jest hříchu a synem ďáblovým sluje.

Proto nechť ví každý člověk, který se bojí Boha, že cizinci jsou mně i Kristu, Bohu mému, na jehož místě poselství konám, tito otco-vrazi a vlci hltaví, kteří šírají lid Páně jako pokrm chleba, jakož psáno jest: „Bezbožní rozmetali zákon tvůj, Hospodine“ (Žalm 118, 126); zákon totiž, který na konci časů Hospodin v Irsku tak výborně a láskyplně byl zasadil a který tam z Boží milosti zapustil kořeny. Nic neprávem neuchvacuji, nýbrž jsem společníkem těch, které povolal a před-zřídil, aby hlásali Evangelium za nemalého pronásledování až do posledních končin země, i když nepřítel mi závidí a nepřeje, používaje moci Koroticha, který se nebojí Boha ani jeho kněží, kteréž vyvolil a kterým uštědřil svrchovanou a božskou moc, že ti, které oni svážou na zemi, budou svázáni i na nebi.

Proto tedy snažně prosím vás, kteří jste svatí a pokorného srdce: Takovým lidem není dovoleno pochlebovati, ani s nimi požívati pokrmu neb nápoje, ani přijímati od nich dary, dokud prolévajíce hořké slzy a činíce kruté pokání, neučiní zadost Bohu a neosvobodí pokřtěné služebníky Boží a služebnice Kristovy, za kteréž on umřel byv ukřižován.

Neboť dary lidí bezbožných zavrhuje Nejvyšší, a kdo obětuje oběť ze statku člověka chudého, jest jako kdo zabíjí syna před obličejem otce jeho. Bohatství, kteréž nashromáždil nespravedlivě, vyvrženo bude z břicha jeho, anděl smrti odvléče ho, potrestán bude hněvem draků, zabije ho jazyk hada a šířati ho bude oheň neuhasitelný. Běda těm, kteří se naplňují věcmi, jež nejsou jejich. A co je platno člověku, byť i všechen svět získal, sebe však ztratil a na své duši škodu trpěl? Příliš dlouho by trvalo, kdybych měl po řadě shledávati a uváděti po celém zákoně roztroušená svědectví o této vášni. Chamtivost je smrtelný hřích. Nepožádáš statku bližního svého. Nezabiješ. Vražedník nemůže míti podílu s Kristem. Kdo nenávidí bratra svého, vražedník jest a kdo nemiluje bratra svého, zůstává ve smrti. A oč více ještě vinen jest ten, jenž poskvrňuje ruce své krví synů Božích, kteréž tento teprve nedávno si získal v posledních končinách země hlásáním nepatrné mé osoby?

Zdaliž bez Boha aneb „podle těla“ jsem přišel do Irska? Kdo mne donutil? Duchem jsem byl vázán, abych neviděl nikoho z příbuzných svých. Zdaž ode mne pochází lás-

kyplná slitovnost, již prokazují onomu národu, který mne kdysi zajal a který uloupil služebníky a děvečky otce mého? Byl jsem z rodu svobodného, neboť otec můj byl radním. Prodal jsem však svou urozenost za užitek jiných; nestydím se za to a nelituji toho. A na konec v Kristu sloužím cizímu národu pro nevýslovnou slávu života věčného, kterýž jest v Kristu Ježíši Pánu našem. A jestliže mne moji vlastní nechtějí znáti, to proto, že prorok ve vlasti své ve vážnosti není. Možná že nejsme z jednoho otce ani z jednoho ovčince, jak psáno jest: „Kdo není se mnou, proti mně jest, a kdo neshromažďuje se mnou, rozptyluje“ (Matouš 12, 30). Nesluší se, aby jeden bořil, co druhý staví. Zdaž hledám, což mého jest? Není má ta milost, nýbrž Bůh dal tuto pečlivost v srdce mé, abych byl jedním z lovců neb rybářů, které kdysi Pán předem oznámil pro poslední dny.

Závidějí mi. Co mám činiti, Pane? Velice mnou opovrhují. Hle, ovce tvé před mýma očima jsou rozsápávány a odvlékány jako kořist od zmíněných už lotříků na rozkaz nepřítelů Koroticha. Neboť daleko jest myslí svou od lásky Boží ten, který vydává křesťany v ruce Skotů a Piktů. Vlci hltaví po-

zřeli stádo Páně, které právě v Irsku s vynaložením svrchované péče výborně se rozmnožovalo. Syny Skotů a dcery knížat, kteří jsou mnichy a pannami Kristovými, ani spočísti nedovedu. Proto nelíbí se tobě křivda spáchaná na spravedlivých, až do hrobu nebude se tobě líbiti.

Kdo ze svatých by se nehrozil, s takovými lidmi účastniti se zábav neb hostin? Z kořisti uloupené zemřelým křesťanům naplnili domy své, žijí z loupeží a neznají slitování. Pijí jed a smrtonosný pokrm předkládají přátelům a dětem svým aniž to vědí, stejně jako Eva nepochopila, že podala smrt muži svému. Takoví jsou všichni, kdož hříšně jednají; věčnou smrt a ustavičný trest si způsobují. Jest obyčejem římských a galských křesťanů, že posílají svaté a k tomu způsobilé kněze k Frankům a cizím národům s mnoha tisíci zlatáků, aby vykupovali pokřtěné zajatce. Ty všechny zabíjíš a ony prodáváš cizímu národu, který nezná Boha. Jako do nevěstince vydáváš údy Kristovy. Čeho se tu můžeš nadíti od Boha nebo ten, kdo s tebou souhlasí aneb kdo sluchu popřává cizím slovům a lichocení? Bůh to bude souditi, neboť psáno jest: „Nejen ti, kdož činí zle, nýbrž i ti, kdož s nimi

souhlasí, zasluhují odsouzení“ (Řím. 1, 32).

Nevím, co mám ještě říci neb mluvit o zemřelých synech Božích, kterých nadmíru tvrdě dotkl se meč, neboť psáno jest: „Plačte s plačícími“ (Řím. 12, 15). A jinde zase: „Trpí-li úd jeden, trpí spolu s ním všichni údové“ (1 Korint. 12, 26). Proto Církev nařiká a pláče nad svými syny a dcerami, kterých meč nepřítelův (sice) ještě neusmrtil, ale kteří byli odvléčeni do dalekých končin země, kdež hřích zjevné nestoudnosti ještě silnější jest a nestoudně se roztahuje a rozhojňuje. Tam byvše prodáni svobodní křesťané, do otroctví byli uvřzeni, a to ještě u těch hanebných a mrzkých od víry odpadlých Piktů.

Pročež pln smutku a žalu hlasitě volám: Vy překrásní a láskyplní bratři a synové, které jsem v Kristu zplodil a kterých nemohu spočísti, co mám pro vás učiniti? Nejsem hoden přispěti na pomoc ani Bohu ani lidem. Příliš se zmohla nepravost zlostníků nad námi. Jako cizí učinění jsme. Možná, že nevěří, že jsme přijali jeden křest a že máme jednoho Boha za otce. Zdá se jim nedůstojným, že pocházíme z Irska. Říkají totiž: „Což nemáte jednoho Boha? Proč jste tedy jedenkaždý opustil bližního svého?“

Proto bolest cítím pro vás, bolest, miláckové moji! Ale zase také radost v sobě cítím, protože ne nadarmo jsem pracoval a putování mé v cizí zemi nebylo marné. Hrozný a nevýslovný zločin udál se v oné době. Bohu díky; jakožto věřící a pokřtění odešli jste z tohoto světa do ráje. Vidím vás! Odcházíte tam, kde už nebude noci ani zármutku ani smrti, ale poskakovati budete jako odpoutaná telátka a pošlapáte bezbožné a budou jako prach pod nohama vašima. Vy pak kralovati budete s Apoštoly, Proroky a Mučedníky. A vlády věčné se ujmete, jak sám svědčí řka: „Přijdou od Východu i od Západu a stolidi budou s Abrahamem a s Isákem a s Jakobem v království nebeském“ (Matouš 8, 11-12). Venku zůstanou psi a čarodějníci a vražedníci a lháři a křivopřísežníci; úděl jejich bude v jezeře věčného ohně. Neboť ne nadarmo praví Apoštol: „A poněvadž spravedlivý sotva spasen bude, hříšník a bezbožný a přestupník zákona kam se poděje?“ (1 Petr. 4, 18). Kde bude Korotich se svými zločinnými odbojníky proti Kristu? Kde se octnou ti, kteří křesťanky a majetek sirotků rozdělují svým nejmrzčejším pochopům kvůli bídnému pozemskému království,

jež přece v okamžiku pomíjí jako oblak nebo dým, který větrem roznesen bývá. Tak zahynou hříšníci a podvodníci od tváři Boží; spravedliví však hodovati budou u veliké stálosti s Kristem a souditi budou národy a nad bezbožnými králi budou panovati na věky věkův. Amen.

Osvědčuji před Bohem a svatými Anděly jeho, že tak tomu bude, jak to sdělil mé nevědomosti. Nejsou má tato slova, která jsem přeložil do latiny, nýbrž jsou to slova Boží a Apoštolů a Proroků, kteří nikdy nelhali. A kdo uvěří, spasen bude, kdo pak neuvěří, bude zatracen. Neboť Bůh promluvil. Prosím snažně, aby každý sluha Boží ochotně donesl tento dopis dále a aby před nikým nebyl chován v tajnosti, nýbrž spíše naopak aby čten byl přede vším lidem, ba i v přítomnosti samotného Koroticha. Což kdyby Bůh jim dal tu milost a oni se zase vzpamatovali a přece, byť pozdě, litovali toho, co tak bezbožně napáchali? Byli vražedníky bratří Páně; nechť však činí pokání a osvobodí zajaté křesťanky, které byli odvlékli, a zaslouží si tak žítí pro Boha a býti spaseni zde i na věky. Pokoj Otci i Synu i Duchu Svatému. Amen.

VYSVĚTLIVKY

¹⁾ Sv. Patrik žádal asi nejprve pro sebe nějaké výjimečné postavení; z toho důvodu asi odmítal vstoupiti s mužstvem v užší společenství. Ježto však si žádal a doufal též, že se mu podaří obrátiti je na křesťanství, dohodl se s nimi a zdá se, že mu skutečně přiznali nějaké výhody. Toto výjimečné postavení však, jak se zdá, ztratil během cesty pustými končinami, takže byl považován spíše za zajatce aneb se jím aspoň cítil.

²⁾ V oblasti řeckého jazyka bývalo jméno proroka Eliáše (Helias) uváděno v souvislost se sluncem (Helios). Je však málo pravděpodobno, že by sv. Patrik byl kdy o tom slyšel.

³⁾ Do těchto let spadá asi doložený pobyt sv. Patrika v Italii a zvláště v klášteře na ostrovech Lerinských. Tam se upevnil a spořádal ve svém náboženském životě, takže při svém návratu do vlasti byl už na své povolání k apoštolské činnosti vnitřně připraven.

⁴⁾ Protivenství, jež bylo sv. Patrikovi překonávati, záležela asi v tom, že se mu vytýkalo malé vzdělání a snad ještě i jiné vady. Důvěrný Patrikův přítel prozradil na něho hřích, který spáchal kdysi jako hoch před „třiceti lety“ a který později svému příteli vyznal. Že se lidé pohoršovali nad jeho nedostatečným vzděláním, to sv. Patrik chápal, ale přítelova zrada se ho velmi bolestně dotkla. - Tyto události se asi odehrály, když se sv. Patrik ucházel o své „strastiplné biskupství“, tedy ještě před započatím irské missie. Znění textu nevylučuje ovšem názor, že se sv. Patrik už jako biskup při nějakém pobytu v Gallii nebo Britanii musil hájiti proti zmíněným obviněním.

⁵⁾ Sv. Patrik viděl zde asi nějaké vyobrazení více osob, jako bývaly třeba mosaiky svatých v apsidách byzantských chrámů, na nichž vedle každé hlavy bylo jméno a důstojenství. U jeho jména však scházelo označení „episcopus“.

⁶⁾ Tento přítel se kdysi zasazoval o sv. Patrika (asi když biskup Germanus dlel v Britanii.) Tím nepochopitelnější je sv. Patrikovi jeho pozdější jednání.

⁷⁾ Jména Skot se až do středověku užívá bez rozlišení pro kmenově příbuzné obyvatelstvo Skotska i Irska.

⁸⁾ Tato slova poukazují, jak se zdá, na to, že sv. Patrik už se vzdal biskupství a začal život poustevnický.

⁹⁾ Viz vysvětlivku ⁷⁾.

Nr. 6565.

Ex Episcopali Consistorio Brunensi
Brunae die 8. XI. 1945.

Nihil obstat.

Imprimatur.

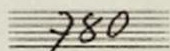
Dr. Carolus Skoupý,
censor ex officio.

Dr. Josephus Kratochvíl,
Vicarius Capitularis.

DOBŘÉ DÍLO SVAZEK 146.

Vydaný L. P. 1946.

Z latiny přeložil František Pol. -
Upravil a dřevoryty vyryl Michael
Florian. - V počtu 1.000 výtisků
vytiskla knihtiskárna Frant. Bartoš
v Přerově. - Tento výtisk má číslo

780

DEO GRATIAS.